

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
здоров'я, психології, фізичної
культури та спорту

 Євген ПАВЛЮК
29 серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологія, педагогіка та методика викладання у вищій школі

Галузь знань – G Інженерія, виробництво та будівництво

Спеціальність – G15 Технології легкої промисловості

Рівень вищої освіти – Третій (освітньо-науковий)

Освітньо-наукова програма – Технології легкої промисловості

Обсяг дисципліни – 3 кредити ЄКТС

Шифр дисципліни – ОЗП.03

Мова навчання – українська

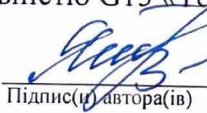
Статус дисципліни: обов'язкова (дисципліна загальної підготовки)

Факультет – здоров'я, психології, фізичної культури та спорту

Кафедра – психології та педагогіки

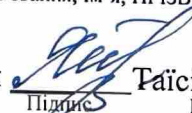
Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття				Індивідуальна робота	Самостійна робота, в т.ч. ІР			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
Д	1	2	3	90	34	16		18		56			+	

Робоча програма складена на основі освітньо-наукової програми «Технології легкої промисловості» за спеціальністю G15 «Технології легкої промисловості»

Робоча програма складена д-р психол. наук, проф. Таїсія КОМАР
Підпис(и) автора(ів) Науковий ступінь, вчене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Схвалена на засіданні кафедри психології та педагогіки

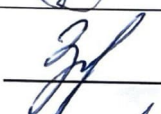
Протокол від 28 серпня 2025 р. № 1.

Зав. кафедри Таїсія КОМАР
Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робочу програму розглянуто та схвалено вченою радою факультету здоров'я, психології, фізичної культури та спорту

Голова Вченої ради ФЗПФКС Євген ПАВЛЮК

2. Лист погодження

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Завідувачка кафедри технології конструювання швейних виробів	Факультет технології і дизайну		Світлана КУЛЕШОВА
Гарант освітньо-наукової програми «Технології легкої промисловості»	Факультет технології і дизайну		Оксана ЗАХАРКЕВИЧ
Декан факультету технології і дизайну	Факультет технології і дизайну		Тетяна ІВАНІШЕНА
Завідувач відділу аспірантури і докторантури			Олена ПЕТЯК

3. Пояснювальна записка

Дисципліна «Психологія, педагогіка та методика викладання у вищій школі» є однією із нормативних дисциплін загальної підготовки ОНП G15 Технології легкої промисловості.

Пререквізити: ОЗП.01 Філософія науки. ОЗП.02 Управління науковими проєктами. ОФП.03 Психофізіологія об'єктів систем проєктування виробів легкої промисловості.

Постреквізити: ОФП.05 Педагогічна (викладацька) практика.

Відповідно до освітньої програми дисципліна сприяє забезпеченню:

компетентностей: **ІК.** Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері легкої промисловості, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення; застосовувати сучасні методології наукової та науково-педагогічної діяльності. **ЗК3.** Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. **ФК4.** Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті. **ФК5.** Здатність виявляти, ставити та розв'язувати задачі дослідницького характеру в сфері легкої промисловості; оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

програмних результатів навчання: **ПРН1.** Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми у сфері виробництва та технологій легкої промисловості державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях. **ПРН7.** Розробляти та викладати загальноінженерні та спеціальні навчальні дисципліни з технологій легкої промисловості та дотичних до неї дисциплін у закладах вищої освіти.

Мета дисципліни. Розвиток психолого-педагогічного потенціалу гуманістично орієнтованого фахівця з високим рівнем професійної культури, здатного до безперервного самовдосконалення, його всебічна підготовка до викладацької діяльності, що передбачає вільне володіння технологіями проєктування й впровадження інноваційних засобів навчання та розбудови сприятливого освітнього середовища.

Предмет дисципліни – теоретико-методичні засади педагогічної діяльності викладача ЗВО, психолого-педагогічні особливості творчого освітнього процесу.

Завдання дисципліни: формування системи знань про педагогіку, методику викладання та психологію вищої школи; розкриття психолого-дидактичних особливостей освітнього процесу у вищій школі, враховуючи психологічну характеристику особистості викладача вищої школи; формування практичних дидактичних навичок реалізації методики викладання у творчій педагогічній діяльності на засадах співпраці учасників освітнього процесу й оволодіння інноваційними, інтерактивними технологіями навчання та технологією «soft skills» для розвитку здобувачів та саморозвитку; розв'язання професійних завдань у галузі освіти на засадах вивчення, узагальнення й впровадження прогресивного досвіду педагогічної майстерності.

Результати навчання. Здобувач, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *пояснювати* сутність і структуру педагогічної діяльності, методичні основи та форми організації навчання у вищій школі; *визначати* види та рівні психолого-педагогічних проявів майстерності у діяльності фахівця; *вибирати й зреалізовувати* ефективні інноваційні науково-педагогічні технології організації освітнього процесу, спрямованого на творчий розвиток студентів; *демонструвати* навички до професійного творчого розвитку з дотриманням професійно-етичних норм; *вивчати, узагальнювати і впроваджувати* у практику прогресивний вітчизняний і зарубіжний досвід з методики викладання.

4. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва теми	К-сть годин, відведених на:		
	лекції	практичні заняття	СР
Тема 1. Загальні засади психології вищої школи	2	2	6
Тема 2. Психологія особистості здобувачів і викладачів вищої школи	2	2	7
Тема 3. Загальні засади педагогіки і методики викладання у вищій школі. Концептуальні напрями розвитку вищої освіти в Україні	2	2	7
Тема 4. Дидактичні особливості освітнього процесу вищої школи	2	2	7
Тема 5. Інноваційні технології навчання у вищій школі: принципи, форми, методи	2	2	7
Тема 6. Інтерактивні технології навчання у вищій школі.	2	2	7
Тема 7. Психологія педагогічної комунікації у вищій школі. Технології «soft skills» у вищій школі	2	2	7
Тема 8. Психологія педагогічної майстерності викладача вищої школи	2	4	8
Разом	16	18	56

5. Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік змістових модулів, тем лекцій, їх анотації	К-сть годин
1	Загальні засади психології вищої школи. Психологія вищої школи як новий напрям психологічних досліджень і навчальна дисципліна. Предмет, завдання психології вищої школи. Основні категорії психології вищої школи. Методологія психології вищої школи. Зв'язок психології вищої школи з іншими науками. Літ-ра: [1] с. 8-31; [3] с. 80-84; с.103-115; [4] с. 40-49	2
2	Психологія особистості здобувачів вищої освіти. Самовизначення як основне новоутворення ранньої дорослості. Суперечливості і кризи студентського віку. Типологічні особливості сучасних студентів. Професіоналізація особистості фахівця з вищою освітою. Сутність особистості та професійної діяльності викладача вищої школи. Психолого-педагогічна структура діяльності викладача вищої школи. Модель особистості і діяльності викладача вищої школи. Психологія творчості та професійний саморозвиток викладача вищої школи. Літ-ра: [1] с. 207-237; [3] с. 120-128; с. 135-146; [4] с. 49-56, с. 58-60; [5] с. 188-211	2
3	Загальні засади педагогіки та методики викладання у вищій школі. Концептуальні напрями розвитку вищої освіти в Україні. Педагогіка вищої школи: об'єкт та предмет. Мета, завдання та функції педагогіки вищої школи. Основні категорії методики викладання у вищій школі. Кризи вищої освіти в Україні. Основні принципи освіти в Україні. Болонський процес як засіб інтеграції і демократизації вищої освіти. Мета та основні положення Болонської декларації. Літ-ра: [2] с. 8-38; [2] с. 40-44; [3] с. 6-18; [4] с. 29-39; [5] с. 5-26	2
4	Дидактичні особливості освітнього процесу вищої школи. Об'єкт, предмет та завдання дидактики вищої школи. Основні поняття та категорії дидактики вищої школи. Специфіка дидактичних закономірностей процесу навчання у вищій школі. Основні функції та компоненти освітнього процесу у вищій школі. Структура, зміст та організація освітнього процесу у вищій школі. Літ-ра: [1] с. 101-123; [2] с. 44-73; [3] с. 21-30; [4] с. 80-86	2
5	Інноваційні технології навчання у вищій школі: принципи, форми, методи Особистісно-орієнтована технологія навчання у вищій школі. Технологія розвивального навчання у вищій школі. Здоров'язберігаючі технології. Технологія проблемного навчання у вищій школі. Ігрові технології навчання у вищій школі. Технологія проєктного навчання. Технологія case-study. Літ-ра: [2] с. 231-266; [3] с. 39-43; [4] с.101-108; [5] с.45-60	2
6	Інтерактивні технології навчання у вищій школі. Сутність інтерактивних технологій навчання у вищій школі. Методи інтерактивного навчання, їх класифікація. Форми організації інтерактивного навчання. Структура і зміст інтерактивних технологій навчання у вищій школі. Інтерактивні технології навчання у процесі викладання психолого-педагогічних дисциплін. Літ-ра: [2] с. 267-283; [3] с. 39-43; [4] с. 110-115	2
7	Особливості педагогічної комунікації у вищій школі. Розвиток «soft skills» у вищій школі. Сучасні освітні моделі до визначення сутності поняття «soft skills». Особливості «soft skills». Різні типи і класифікації «soft skills». Структурні компоненти «soft skills». Комунікативна компетентність. Емоційна компетентність. Креативна компетентність. Лідерська компетентність. Командна робота. Часова компетентність. Літ-ра: [1] с. 48-50; с.77-78; с. 96-98; с. 121-123; с. 177-179; [4] с. 87-91	2
8	Педагогічна майстерність викладача вищої школи. Сутність та основні компоненти педагогічної майстерності. Зміст і структура професійної компетентності викладача вищої школи. Педагогічна творчість та творчий потенціал викладача вищої школи. Психотехніка як складова педагогічної майстерності. Професіограма викладача вищої школи. Літ-ра: [3] с. 135-146; [4] с. 63-70; [5] с. 188-218	2
Разом:		16

5.2. Зміст практичних занять

Перелік практичних занять

Номер заняття	Тема практичного заняття	К-сть годин
1	Загальні засади психології вищої школи. Розроблення комплексу навчально-творчих завдань. Літ-ра: [1] с. 8-31; с. 33-51; [3] с. 80-84; с.103-115; [4] с. 40-56	2
2	Психологія особистості здобувачів вищої освіти. Технологія психологічного супроводу професійного становлення майбутнього фахівця з вищою освітою. Психологія особистості викладача вищої школи. Вивчення прогресивного вітчизняного і зарубіжного педагогічного досвіду щодо основних аспектів реалізації творчої діяльності викладачем ЗВО. Літ-ра: [1] с. 8-31, с. 153-179, с. 207-237; [3] с.80-84, с.103-115, с. 120-128; с. 135-146; [4] с. 40-56; с. 58-60, с. 63-70; [5] с. 188-211	2
3	Загальні засади педагогіки вищої школи та методики викладання у вищій школі. Розвиток вищої школи в Україні на сучасному етапі. Літ-ра: [2] с. 8-38; с. 40-44; [3] с. 6-18; [4] с. 29-39; [5] с. 5-26	2
4	Дидактичні особливості освітнього процесу вищої школи. Технологія застосування принципів навчання і дидактичні правила їх реалізації у вищій школі. Літ-ра: [1] с. 101-123; [2] с. 8-38; с. 44-73; [3] с. 6-18; с. 21-30; [4] с. 29-39; с. 80-86; [5] с. 5-26; с.27-103	2
5	Інноваційні технології навчання у вищій школі: принципи, форми, методи. Технологія впровадження інноваційних методів та форм організації навчання у вищій школі. Літ-ра: [2] с. 231-266; [3] с. 39-43; [4] с.101-108; [5] с.45-98	2
6	Інтерактивні технології навчання у вищій школі. Технологія впровадження засобів інтерактивних технологій у вищій школі. Літ-ра: [1] с.48-50; с.77-78; с. 96-98; с.121-123; с. 177-179; [2] с. 267-283; [3] с. 39-43; [4] с.87-115	2
7	Психологія педагогічної комунікації у вищій школі. Технології «soft skills» у вищій школі. Технологія розвитку «soft skills» засобами інтерактивних технологій у вищій школі. Літ-ра: [1] с.48-50; с.77-78; с. 96-98; с.121-123; с. 177-179; [2] с. 267- 283; [3] с. 39-43; [4] с. 87-115	2
8	Психологія педагогічної майстерності викладача вищої школи Психотехніки формування професійного іміджу та самопрезентації викладача вищої школи. Літ-ра: [1] с. 177 -179; [3] с. 123-128; [4] с. 60-67; [5] с. 218-222	4
Разом:		18

5.3. Зміст самостійної роботи здобувачів

Самостійна робота здобувачів усіх форм навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних інформаційних джерел, виконанні практичних робіт, підготовці до тестування з теоретичного матеріалу і виконанні творчого завдання – написання проєкту.

Номер тижня	Вид самостійної роботи	К-сть годин
1	Опрацювання лекційного матеріалу і літератури, підготовка до практичного заняття за темою. Підготовка до виконання і захисту індивідуального творчого завдання	6
2	Опрацювання лекційного матеріалу і літератури, підготовка до практичного заняття за темою. Підготовка до виконання і захисту індивідуального творчого завдання	6
3	Опрацювання лекційного матеріалу і літератури, підготовка до практичного заняття за темою. Підготовка до виконання і захисту індивідуального творчого завдання	6
4	Опрацювання лекційного матеріалу і літератури, підготовка до практичного заняття за темою. Підготовка до виконання і захисту індивідуального творчого завдання	6
5	Опрацювання лекційного матеріалу і літератури, підготовка до практичного заняття за темою. Підготовка до виконання і захисту індивідуального творчого завдання	6
6	Опрацювання лекційного матеріалу і літератури, підготовка до практичного заняття за темою. Підготовка до виконання і захисту індивідуального творчого завдання	6
7	Опрацювання лекційного матеріалу і літератури, підготовка до практичного заняття за темою. Підготовка до виконання і захисту індивідуального творчого завдання	6
8	Опрацювання лекційного матеріалу і літератури, підготовка до практичного заняття за темою. Підготовка до виконання і захисту індивідуального творчого завдання	6
9	Опрацювання лекційного матеріалу і літератури, підготовка до практичного заняття за темою. Підготовка до виконання і захисту індивідуального творчого завдання	8
Разом		56

Зміст самостійної роботи здобувачів освіти

Зміст, тематика та методика виконання індивідуальних творчих завдань для самостійної роботи здобувачів денної форми навчання представлені в методичних вказівках до вивчення дисципліни для здобувачів вищої освіти освітньо-наукового рівня.

Тематика індивідуального творчого завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти (тема за вибором здобувача):

- 1 Підготувати опорний конспект інформаційної (тематичної) лекції.
- 2 Підготувати опорний конспект проблемної лекції.
- 3 Підготувати опорний конспект лекції-візуалізації.
- 4 Підготувати опорний конспект відеолекції.
- 5 Підготувати опорний конспект лекції-дискусії.
- 6 Підготувати опорний конспект лекції-консультації.
- 7 Підготувати опорний конспект лекції-бесіди.
- 8 Підготувати опорний конспект бінарної лекції.
- 9 Підготувати опорний конспект лекції-дискусії.
- 10 Підготувати опорний конспект лекції із заздалегідь запланованими помилками.
- 11 Підготувати опорний конспект лекції-конференції.
- 12 Підготувати опорний конспект лекції-прес-конференції.
- 13 Підготувати опорний конспект міні-лекції.
- 14 Підготувати опорний-конспект семінарського заняття.
- 15 Підготувати опорний-конспект семінару-бесіди.
- 16 Підготувати опорний-конспект семінару-повіді.
- 17 Підготувати опорний-конспект проблемного семінару.
- 18 Підготувати опорний-конспект семінару-дискусії.
- 19 Підготувати опорний-конспект семінару-конференції.
- 20 Підготувати опорний-конспект семінару-«круглий стіл».
- 21 Підготувати опорний-конспект семінару-«мозковий штурм».
- 22 Підготувати опорний-конспект семінару-тренінгу.
- 23 Підготувати опорний-конспект семінару- ділової гри.
- 24 Підготувати опорний-конспект семінару-кологвіуму.
- 25 Підготувати опорний-конспект семінару-практикуму.

6. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: лекції (з використанням технологій проблемного та інтерактивного навчання, візуалізації, інформаційно-комунікаційних технологій); практичні заняття (з використанням кейсів, дискусій, ділових ігор, проблемних ситуацій, представлення проєктів), самостійна робота (опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до виконання практичних робіт і тестового контролю, виконання творчого завдання).

У ході вивчення дисципліни здобувачі виконують творче завдання – написання проєкту на одну із запропонованих тем.

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- оцінювання практичних робіт;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання творчого завдання (проєкт).

Під час виведення підсумкової семестрової оцінки враховуються результати всіх видів навчальних робіт, передбачених програмою дисципліни.

8. Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, розв'язувати задачі, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами задач).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння аспірантом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять та тестуванням.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, які сприяють формування компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

9. Оцінювання результатів навчання здобувачів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її Робочою програмою, здобувач денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни, підсумковим контролем для якої є іспит, може набрати до 60 балів. Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти з будь-якого виду

навчальної роботи (структурної одиниці) рекомендується використовувати наведені нижче узагальнені критерії:

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений критерій
Відмінно (високий)	Здобувач глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає, логічний виклад відповіді державною мовою (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними інструментами. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (середній)	Здобувач виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом і фаховою термінологією, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь здобувача будується на основі самостійного мислення. Здобувач у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач має слабкі знання структури курсу, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка "незадовільно" виставляється здобувачу, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення дисципліни.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання аспірантів

Аудиторна робота				Контрольні заходи		Самостійна робота	Семестровий контроль	Разом
Практичне заняття (УО) (мінімум – 4 контрольні точки)		Тестовий контроль (ТК)		ІДЗ**		Індивідуальне творче завдання	Залік	-
Т*1-2	Т3-4	Т5-6	Т7-8	Т1-4	Т5-8			
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)								
6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	24-40	-	60-100***
24-40				12-20		24-40	За рейтингом	

Примітка: * Т – тема навчальної дисципліни; ** ІДЗ – індивідуальне домашнє завдання;

***За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Критерії оцінювання за видами робіт

Загальні вимоги до оцінювання за усіма видами робіт

- дотримання структури викладу: обґрунтування актуальності проблеми; формулювання тези, яку буде спростовано або підтверджено; пояснення суті даної тези; особисте ставлення; висновок;
- характеристики викладу: чіткість, логічність, обґрунтованість, цілісність;

- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- самостійність оцінних суджень та висновків.

Оцінювання на практичних заняттях

Результат виконання здобувачем вищої освіти кожної практичної роботи оцінюється відповідно до таблиці Критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти та рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей з присвоєнням йому відповідної суми балів (6 балів – достатній рівень, 8 – середній рівень, 10 – високий рівень).

Пропущене заняття аспірант зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичного навчання у семестрі.

У випадку виявлення здобувачем рівня знань, нижчого ніж 60 відсотків від максимального балу, встановленого Робочою програмою для кожної структурної одиниці, практична робота йому **не зараховується** і для її захисту він має детальніше опрацювати матеріал з теми роботи, методику її виконання, виправити грубі помилки та повторно вийти на її захист у призначений для цього викладачем час.

Оцінювання індивідуального творчого завдання – проєкту здійснюється за такими критеріями:

Проектна робота складається з таких елементів: теоретичного та практичного завдання. Кожний показник оцінюється відповідною кількістю балів. Узагальнена оцінка за проєктну роботу виводиться як середньоарифметичне з усіх завдань та округлюється відповідно до інституційної шкали.

Критерії оцінювання проєктної роботи

№	Показники	К-сть балів
1	Значущість і актуальність висунутих проблем, адекватність тематиці, яка вивчається, конкретність використаних методів досліджень і обробки одержаних результатів	5-8
2	Активність кожного учасника проєкту	5-8
3	Переконливість прийнятих рішень та уміння їх аргументувати	5-8
4	Естетика оформлення результатів проведеного проєкту.	4-8
5	Уміння відповідати на питання опонентів, лаконічність і аргументованість відповідей кожного члена групи	5-8
Загальна кількість балів		24-40

Оцінювання тестових завдань

Кожен із тестів, передбачених робочою програмою, складається із 25 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати здобувач за результатами тестування, складає 10.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 6 до 10 балів:

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість вірних відповідей	1–12	13–15	16–18	19–21	22–23	24–25
Кількість отриманих балів	-	6	7	8	9	10

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Семестровий залік виставляється на останньому занятті за умови якщо загальна сума балів, яку накопичив здобувач з дисципліни за результатами поточного контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «зараховано»,

а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній здобувачем освіти сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення. Присутність здобувача у цьому випадку не є обов'язковою.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни і готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу та навчальному плану. Здобувач зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, домашні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відзвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять здобувач має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність.

Здобувачі мають можливість отримати знання з окремих тем курсу шляхом неформальної освіти і звернутися із заявою про перезарахування результатів неформальної освіти згідно з Положенням про порядок визнання та перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті (<http://surl.li/codwt>), п.4. «Визнання і зарахування результатів навчання, набутих особою».

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися правил академічної доброчесності (Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Хмельницькому національному університеті) (<http://surl.li/coanj>).

10. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Педагогіка вищої школи: предмет, завдання та функції.
2. Основні категорії педагогіки вищої школи.
3. Основні напрями реформування системи вищої освіти.
4. Основні принципи освіти в Україні.
5. Болонський процес. Мета та основні положення Болонської декларації.
6. Об'єкт, предмет та завдання дидактики вищої школи.
7. Основні поняття та категорії дидактики вищої школи.
8. Основні функції та компоненти освітнього процесу у вищій школі.
9. Структура, зміст та організація освітнього процесу у вищій школі.
10. Принципи дидактики вищої школи.
11. Особистісно-орієнтована технологія навчання.
12. Технологія розвивального навчання.
13. Здоров'язберігаючі технології.

14. Технологія проблемного навчання.
15. Ігрові технології навчання.
16. Технологія проектного навчання.
17. Технологія case-study.
18. Сутність інтерактивних технологій навчання у вищій школі.
19. Методи інтерактивного навчання, їх класифікація.
20. Форми організації інтерактивного навчання.
21. Структура та зміст інтерактивних технологій навчання у вищій школі.
22. Інтерактивні технології навчання у процесі викладання психолого-педагогічних дисциплін.
23. Сучасні освітні моделі до визначення сутності поняття «soft skills».
24. Соціально-психологічні особливості «soft skills».
25. Структурні компоненти «soft skills».
26. Психологія вищої школи як новий напрям психологічних досліджень і навчальна дисципліна.
27. Предмет, завдання психології вищої школи.
28. Основні категорії психології вищої школи.
29. Методологія психології вищої школи.
30. Зв'язок психології вищої школи з іншими науками.
31. Психологія дорослості як самостійна галузь психологічного знання.
32. Психологічна характеристика періоду ранньої дорослості.
33. Психологія середнього дорослого віку.
34. Психологія пізньої дорослості.
35. Самовизначення як основне новоутворення ранньої дорослості.
36. Професіоналізація особистості фахівця з вищою освітою.
37. Суб'єктність як умова самовизначення та професіоналізації особистості.
38. Суб'єктність як основа розвитку та самоактуалізації особистості.
39. Суперечливості та кризи студентського віку.
40. Типологічні особливості сучасних студентів.
41. Сутність професійної діяльності викладача вищої школи.
42. Психолого-педагогічна структура діяльності викладача вищої школи.
43. Модель особистості та діяльності викладача вищої школи.
44. Психологія творчості та професійний саморозвиток викладача вищої школи.
45. Психологічні особливості професійних деформацій.
46. Психологія педагогічної комунікації як основа педагогічного процесу у вищій школі.
47. Педагогічне спілкування як форма педагогічної комунікації.
48. Психологічний аналіз педагогічної комунікації.
49. Протиріччя в педагогічній комунікації.
50. Діалогічна комунікація (спілкування) як умова ефективності педагогічного процесу у вищій школі.
51. Спількування та його вплив на ефективність навчання і психологічний клімат у групах.
52. Комунікативна компетентність викладача вищої школи.
53. Сутність та основні компоненти педагогічної майстерності.
54. Педагогічна творчість та творчий потенціал викладача вищої школи.
55. Психотехніка як складова педагогічної майстерності.
56. Психологічні концепції професійного стресу.
57. Стресогенність в педагогічній діяльності.
58. Проблема професійного вигорання педагогів в психології.
59. Стадії професійного вигорання педагогів.
60. Психотехніки формування професійного іміджу та самопрезентації.

11. Начально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Психологія, педагогіка та методика викладання у вищій школі» в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою. Зокрема, електронні навчально- методичні матеріали дисципліни розміщені в електронній

12. Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор. Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення.

13. Рекомендована література

Основна

- 1 Виноградова В. Є., Юрченко В. І. Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти: навч. посіб. 2-е вид. Київ: Ліра-К, 2020. 296 с.
- 2 Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи: підручник / КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
- 3 Педагогіка вищої школи: навчальний посібник / О. І. Федоренко, В. О. Тюріна, С. П. Гіренко, С. М. Бойко, М. О. Котелюх, П. Д. Червоний, О. В. Медведєва; за заг. ред. О. І. Федоренко. Харків: ФОП Бровін О.В., 2020. 240 с.
- 4 Педагогіка та психологія вищої школи: навчальний посібник / Л. Г. Кайдалова, І. С. Сабатовська-Фролкіна, Н. В. Альохіна, Н. В. Шварп. Харків: НФаУ, 2019. 248 с.
- 5 Прищак М. Д., Залюбівська О. Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2020. 160 с.
- 6 Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості: підручник. Київ: Міленіум, 2006. 346 с.
- 7 Стратегії творчої діяльності: школа В. О. Моляко / за заг. ред. В. О. Моляко. Київ: Освіта України, 2008. 702 с.

Додаткова

- 8 Варгата О.В., Комар Т.В. (2022). Теоретико-емпіричне вивчення психологічних особливостей професійного вигорання педагогів закладів вищої освіти. *Psychology and pedagogy as sciences for the development of the cultural potential of modern society: Scientific monograph*. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 23-43. <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/210/5812/12158-1>
- 9 Волкова Н. П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 360 с.
- 10 Дичківська І. М. Загальні засади педагогічної інноватики. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2004. 397 с.
- 11 Енциклопедія педагогічних технологій: посібник / автор-укладач Н. П. Наволокова. Харків: Основа, 2009. 176 с.
- 12 Комар Т. В., Варгата О. В. Інноваційне мислення фахівців соціономічних професій: порівняльний аналіз. Наукові інновації та передові технології. Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»: журнал. 2022. № 2(4) 2022. С. 333- 345. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-2\(4\)-333-344](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-2(4)-333-344)
- 13 Комар Т. В., Варгата О. В. Технологія case-study щодо розвитку «soft skills» магістрів-психологів. Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»: журнал. Київ, 2022. № 1(6). С. 184-194. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-1\(6\)-184-193](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2022-1(6)-184-193)
- 14 Комар Т.В. Соціально-психологічні детермінанти супроводу обдарованої молоді Теоретичні і прикладні проблеми психології : зб. наук. пр. Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. Сєверодонецьк, 2023. № 32(61). С.60-70. DOI: <https://doi.org/10.33216/2219-2654-2023-61-2-60-70>.
- 15 Комар, Т. Психологічний ресурс професійного становлення та успішної професійної самоактуалізації майбутніх фахівців професій типу «людина-людина». *Psychology Travelogs*, (1), 31–40. <https://doi.org/10.31891/PT-2024-1-3>
- 16 Міхєєва, Л. ., Кулешова, О. ., & Комар, Т. Ділова гра у змісті професійної підготовки фахівців соціономічних професій. *PHYSICAL CULTURE AND SPORT: SCIENTIFIC*

PERSPECTIVE, 2(1), 182–188. [https://doi.org/10.31891/pcs.2025.1\(1\).88](https://doi.org/10.31891/pcs.2025.1(1).88)

17 Комар, Т., Міхеєва, Л., Ваврашко, В., & Гузаїров, А. Педагогічні умови професійної підготовки майбутніх фахівців соціономічних професій до здоров'язбережувальної діяльності. *Physical Culture and Sport: Scientific Perspective*, (2), 227–232. <https://doi.org/10.31891/pcs.2025.2.29>

18 Мартинець Л. А. Педагогіка вищої школи: опорний конспект лекцій. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 40 с.

19 Психологія вищої школи: підручник / О. І. Власова, В. А. Семиченко, С. Ю. Пащенко, Я. Г. Невідома / за ред. О. І. Власової. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2015. 405с.

20 Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2018. 120 с.

21 Komar T. V., Zavatska N. Ye., Zhigarenko I. Ye., Safonov A. Yu., Kovalenko V. O. (2023). Strategies for realizing the creative potential of youth. (Стратегії реалізації творчого потенціалу молоді). Теоретичні і прикладні проблеми психології: зб. наук. пр. Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. Сєверодонецьк, 3 (62), Т. 1, 144-151.

14. Інформаційні ресурси

1 Психологія, педагогіка та методика викладання у вищій школі / Модульне середовище для навчання URL: <https://msn.khmnmu.edu.ua/course/view.php?id=10195>

2 Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khmnmu.edu.ua/asp/php_f/p1age_lib.php.

3 Репозитарій ХНУ. URL: <http://elar.khmnmu.edu.ua/jspui/?locale=uk>

15. Онлайн-курси

1. Онлайн-курс «University Teaching». URL: <http://ceit-blog.ucu.edu.ua/resursy/onlajn-kursy/teachers/> <https://www.coursera.org/learn/university-teaching#about>

2. Онлайн-курс «Думай інакше: Зламай перешкоди на шляху до навчання та відкрий свій прихований потенціал». URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+MINDSHIFT101+2021_T2/about

3. Онлайн-курс «Зміцнення викладання та організаційного управління в університетах». URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:NAQA+TOMU101+2020_T3/about

4. Онлайн-курс «Критичне мислення для освітян». URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:CZ+CTFT101+2017_T3/about

5. Онлайн-курс «Дизайн-мислення для інновацій». URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+DTI101+2017_T3/about

6. Онлайн-курс «Освітні інструменти критичного мислення». URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+CTFT102+2018_T3/about

7. Онлайн-курс «Бери й роби». URL: https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra_Osvitoria_Lenovo+BR101+2019/about